

Se per demandoj tiel deflankiĝaj
Vi vidos, ili konas mian filon,
Vi venos pli proksime al la celo,
Ol per demandoj rektaj. Agu, kvazaŭ
Vi konus lin nur iom, malproksime;
Ekzemple : « Ha, mi konas lian patron,
Kaj lian familion, eĉ lin mem
Mi iom konas ». Ĉu vi min komprenas?

REINHOLD

Ho, jes, sinjoro!

POLONIO

« Eĉ lin mem », vi diros,
« Sed nur malmulte; se mi ne eraras,
Li estas tre sovaĝa, faras tion
Kaj tion... » nun vi povas lin kulpigi
Per plej diversaj elpensitaj faktoj;
Nur ne per ia malbonaĵo, kiu
Al li alporti povus malhonoron!
Ho, nur ne tion! Gardu vin de tio!
Nur tiajn faktojn, kiuj ordinare
Junecon akompanas.

REINHOLD

Nu, ekzemple
Ludado...

POLONIO

Jes! drinkado, duelado,
Insultemeco, aŭ malpacemeco,
Eĉ petolado kun virinoj.

REINHOLD

Tamen
Ĉu tio jam ne estos malhonoro?

POLONIO

Ho, ne, se vi nur lerte ĝin esprimos.
Ne diru, ke li estas tute sklavo
De volupteco; ne, prezentu liajn mankojn

En tia lumo, ke ili aperu
Kiel makuloj nur de libereco,
Esprimoj de flameco de l' spirito,
Ekboloj de senbrida juna sango.

REINHOLD

Sed, ho, sinjoro...

POLONIO

Kial tion fari?

REINHOLD

Jes, mi dezirus scii, kia celo...

POLONIO

Nu, vidu, mia plano estas tia,
Kaj mi esperas, ke ĝi bone fruktos :
Se vi sur mian filon tiel ĵetos
La makuletojn, tiam diligente
Atentu! Se kunparolanto via
La junan homon iam vidis kulpan
En la malvirtoj ĵus nomitaj, tiam,
Ho, kredu, li en tia maniero
Al vi sin turnos : « Jes, sinjoro mia »,
Aŭ « jes, amiko », aŭ « jes, estimata »,
Aŭ kiel ajn en tiu lando estas
La form' uzata de ekparolado...

REINHOLD

Nu, bone.

POLONIO

Kaj li poste faros tiel :
Li faros... jes... kion mi volis diri?..
Mi volis ion diri... Al diablo!
Nu, kie do mi haltis? He?

REINHOLD

Vi haltis

Ĉe l' vortoj « li en tia maniero
Al vi sin turnos »

POLONIO

Ha! Al vi sin turnos.

Li turnos sin al vi : « Jes, mi lin konas,
Sinjoron tiun vidis mi hieraŭ,
Aŭ antaŭ kelka temp', aŭ kiam ajn ;
En tia aŭ tiela societo ;
Li tie efektive alte ludis,
Li tie estis en malsobra stato,
Li tie sin batadis kun kolegoj » ;
Aŭ « mi lin vidis, kiam li eniris
En domon de virinoj de malĉasto » ;
Aŭ tiel plu. Kaj tiam vi rimarkos,
Ke via kaptileto la mensoga
Alkaptis la ezokon de la vero ;
Kaj tiel ni, sprituloj, ĉiam povas
Per anguletoj kaj per artifikoj,
Per kurba voj' al rekta celo veni ;
Kaj tiel vi laŭ mia klarigado
Facile elesploros mian filon.
Ĉu vi komprenis bone ?

REINHOLD

Jes, sinjoro.

POLONIO

Kaj nun kun Dio iru! Bonan vojon!

REINHOLD

Sinjor'...

POLONIO

Vi ankaŭ mem lin elobservu,
Per la rilat' al vi.

REINHOLD

Mi ĉion faros.

POLONIO

Ke li nur diligente muzikadu!

REINHOLD

Tre bone. Mi salutas!

POLONIO

Nu, adiaŭ!

(Reinhold foriras. Eniras Ofelio.)

POLONIO

Nu, kio, Ofelio? Kio nova?

OFELIO

Ha, estimata patro! De teruro

Mi tuta tremas!

POLONIO

Kio do fariĝis?

OFELIO

En mia ĉambro sidis mi, kudrante, —
Subite venas la reĝid' Hamleto,
Kun disŝirita vesto, sen ĉapelo,
La ŝtrumpoj disligitaj kaj malpuraj
Senorde pendas sur la maleoloj;
Tre pala, kun piedoj skuiĝantaj;
Kun vido tiel plena de teruro,
Kvazaŭ li venus ĵus el la infero,
Por antaŭdiri ian teruregon.

POLONIO

De am' al vi li eble frenezigiĝis?

OFELIO

Sinjoro, mi ne scias, sed mi timas,
Ke tiel estas.

POLONIO

Kion do li diris?

OFELIO

Li prenis mian manon kaj ĝin premis,
Kaj poste sin retiris kaj, tenante
La duan manon super la okuloj,
Li rigardadis sur vizaĝon mian
Kun tia atenteco, kvazaŭ volus

Li pentri ĝin. Li tiel longe staris;
Kaj fine, ekskuinte mian manon,
Tri fojojn balancinte sian kapon,
Ekĝemis li kun tia sopireco
Kaj tia profundeco, kvazaŭ volus
Li kun la ĝemo fini sian vivon.
Kaj poste li min lasis iri for,
Kaj ankaŭ mem foriris, sed la kapon
Ankoraŭ ĉiam tenis li turnite
Al mia flanko, ĝis li malaperis.

POLONIO

Sufiĉe! Venu! al la reĝ' ni iru!
Ĝi estas frenezigo de la amo;
La amo ruinigas la amanton,
Kondukas al decidoj malesperaj,
La homon ofte ĝi turmentas pli,
Ol ĉiuj la pasioj en la mondo.
Bedaŭras mi la princon! Ĉu vi eble
Akceptis lin jam tro maldelikate?

OFELIO

Ne, kara patro; laŭ ordono via
Mi nur de li leterojn ne akceptis
Kaj malpermesis vizitadi min.

POLONIO

Nu, tio ĉi lin certe frenezigis.
Bedaŭras mi jam mian severecon.
Mi pensis ja, ke li nur petoladas
Kaj volas pereigi vin. Ho, Dio,
Ho, mia malbenita suspektado!
Ni, maljunuloj, havas la kutimon
Tro malproksime peli la singardon,
Kiel junuloj ofte tro suferas
Je absoluta manko de singardo.
Ni iru al la reĝo! La konfeso

Ne plaĉos al la reĝo, sed pli multe
Lin kolerigus la kaŝado. Venu!

(Ambaŭ foriras.)

SCENO II

Ĉambro en la palaco. La reĝo, la reĝino, Rosenkranz, Gŭldenstern kaj korteganoj.

REĜO

Ni vin salutas, nia Rosenkranz
Kaj nia Gŭldenstern! Ne-sole vidi
Ni volis vin, sed ankaŭ la bezono
De viaj servoj igis nin vin voki.
Vi aŭdis jam pri la metamorfozo
De la reĝid' Hamleto : nek ekstere
Kaj nek interne li similas nun
Al tio, kio li antaŭe estis.
La kaŭzon, kiu, krom la patra morto,
Al tia stato nun lin alkondukis,
Ne povas mi diveni. Nun mi petas
Vin ambaŭ, kiuj tutan la junecon
Kun li pasigis kune kaj tre bone
Lin konas, — vin mi petas, volu resti
Tra kelka tempo en palaco nia,
Penadu lin altiri al amuzoj
Kaj ĉe okazoj esploradu lerte
La kaŭzon, kiu premas lin kaŝite.
Se konos ni la kaŭzon, ni jam povos
Kuraci lin.

REĜINO

Sinjoroj miaj karaj,
Pri vi li tiel ofte paroladis, —

Mi scias, li vin amas pli, ol ĉiujn.
Se vi konsentos fari la komplezon
Al ni kaj ĉe ni resti kelkan tempon,
Por helpi al la malfeliĉo nia,
Ni rekompencos la viziton vian
Per plej konvena reĝa rekompenco.

ROSENKRANZ

Vi havas rajton, viaj reĝaj moŝtoj,
Al ni ordoni. Vi ne devas peti
Pri tio, kio estas nia ŝuldo.

GÜLDENSTERN

Obeos ni kaj ambaŭ ni promesas
Laŭ ĉiuj fortoj servi akurate
Al viaj reĝaj moŝtoj.

REĜO

Ni vin dankas,
Ho, karaj Rosenkranz kaj Guldernstern!

REGINO

Mi dankas vin, ho, karaj Guldernstern
Kaj Rosenkranz! Vizitu plej rapide
Hamleton, mian filon malfeliĉan.
Kaj iu el la korteganoj iru
Sinjorojn akompani al Hamleto!

GÜLDENSTERN

La Plejpotenca faru nian venon
Por li saniga!

REGINO

Dio volu! Amen!

(Rosenkranz, Guldernstern kaj kelkaj korteganoj foriras. Venas
Polonio.)

POLONIO

Afabla reĝo! Jam el Norvegujo
Revenis la senditoj kun sukceso.

REĜO

Vi ĉiam estis patro de agrablaj
Sciigoj.

POLONIO

Ĉu ne vere, mia reĝo?
Jes, kredu, mia reĝo, mi dediĉas
La tutan mian kapon kaj animon
Post mia Dio nur al mia reĝo.
Kaj nun mi pensas — se la cerbo mia
Ne ĉesis sur vojeto de prudento
Sukcese ĉasi — ke la veran kaŭzon
De l' frenezigo de l' reĝid' mi trovis.

REĜO

Ho, diru! Mi rapide volas aŭdi!

POLONIO

Aŭskultu antaŭ ĉio la senditojn;
Kaj mia bona scio al vi estu
Postmanĝo al festeno la agrabla.

REĜO

Nu, bone, alkonduku la senditojn! (Polonio foriras.)
Li diras, ho, Gertrudo mia kara,
Ke trovis li la kaŭzon de malsano
De via filo.

REGINO

Mi la kaŭzon vidas
Nur en la morto de la patro lia
Kaj en edzigo nia tro rapida.

REĜO

Ni baldaŭ ĉion scios, mia kara.

(Polonio revenas kun Voltimand kaj Kornelio.)

Ni vin salutas, karaj revenintoj!
Rakontu, Voltimand, kion alportis
Vi de la frato nia la Norvega?

VOLTIMAND

Redonon de salut' kaj bondeziroj.
Tuj post' alveno nia li elsendis

Ordonon, por haltigi la preparojn
De sia nev', pri kiu li supozis,
Ke li armiĝas kontraŭ la Polujo;
Li post esploro efektive vidis,
Ke ĉio estis kontraŭ via moŝto.
Kaj ĉagrenita, ke malsanon lian
Kaj maljunecon oni tiel trompis,
Li sendis tuj, por voki Fortinbrason,
Riproĉis lin severe, kaj la nevo
Solene ĵuris, ke li plu neniam
Batalos kontraŭ via reĝa moŝto.
Per tio ĝojigita, la maljuna
Por li asignis la salajron jaran
De tri mil kronoj kaj al li permesis
Kontraŭ Polujo uzi la varbitan
Militistaron; kaj por via moŝto
Al ni li donis jenan skriban peton,
Ke vi permesi volu al l' anaro
Tra via lando fari la trairon
Sub la kondiĉoj, kiujn pli detale
Vi legos en la jena skriba peto.

REĜO

Ni trovas ĉion bona. Ni en tempo
Pli oportuna legos kaj pripensos
Kaj donos la respondon. Vin ni dankas
Por viaj penoj kaj fidela servo.
Nun iru vi ripozi, kaj hodiaŭ
Al la vespero ni vin petas veni
Kun ni festeni. Estu bonaj gastoj!

(Vultimand kaj Kornelio foriras.)

POLONIO

Nun la negoco estas jam finita.
Ho, reĝo kaj reĝino, se mi volus
Komenci nun klarigojn, kio estas
Reĝa moŝteco, kio servemeco,

Kaj kial tago estas tago, kial
La nokto estas nokto, tempo — tempo :
Signifus tio perdi senutile
La tagon kaj la nokton kaj la tempon;
Ĉar mallongeco estas la spirito
De saĝo kaj multevorteco estas
La korpo kaj ekstera ornamaĵo,
Mi ĉion tial diros tre mallonge.
La nobla via filo freneziĝis;
Mi diras « freneziĝis », ĉar en kio
Konsistas freneziĝo? Ja en tio,
Ke oni frenezumas. Sed ni lasu
Ĝin flanke kaj komencu...

REGINO

Mi vin petas.

Pli da enhavo, malpli da artaĵo!

POLONIO

Mi ĵuras, mi parolas sen artaĵo!
Li estas nun freneza, — estas vero;
Kaj vere tio estas tre domaĝa,
Kaj tre domaĝe, ke ĝi estas vero;
Cetere mi konsentas, ke mi uzis
Figuron neprudentan, — ni ĝin lasu,
Kaj mi sen arto iru al l' afero.
Ni sekve diras, ke li freneziĝis;
Nun restas, ke ni trovu nur la kaŭzon
De la efekto, aŭ, pli vere diri,
De la difekto, ĉar neniu dubas,
Ke tiu ĉi difekt-efekto havas
Sendube ian kaŭzon. Nun finite, —
La stato de l'afero estas tia :
Atenti volu ! (Li elprenas paperon el la poŝo.)

Mi filinon havas

— Mi havas ŝin, ĉar ŝi ja estas mia —
Nun el obeo, kiun ŝi ja ŝuldas,

Ŝi tion ĉi al mi transdonis. Vidu
Kaj konsideru! (Li legas)

« Al la ĉiela, la idolo de mia animo, la ravanta Ofelio »
— Tio ĉi estas malbona frazo, triviala frazo; « ravanta »
estas triviala frazo. — Sed aŭskultu plu : « Al ŝia belega
delikata brusto tiuj ĉi linioj » k. t. p.

REGINO

Ĉu tion ĉi Hamleto al ŝi sendis?

POLONIO

Ho tuj, reĝino, mi raportos ĉion.
(Li legas.) « Dubu pri la sun' super la tero,
Dubu, ĉu en steloj brilas flamo,
Dubu pri vereco de la vero,
Sed ne dubu nur pri mia amo.

Ho, kara Ofelio, la versofarado ne prosperas al mi; mi
ne posedas la arton ritmigi miajn sopirojn; sed ke mi
forte vin amas, ho plej kara mia, tion ĉi kredu al mi.
Adiaŭ! Via por eterne, plej kara fraŭlino, tiel longe kiel
tiu ĉi tera maŝino al li apartenas — Hamleto. »

Jen tion en ŝuldata obeado
Al mi filino mia montris. Ankaŭ
Pri ĉio, kion li al ŝi parolis,
Precize laŭ la tempo kaj la loko
Kaj maniero ŝi al mi raportis.

REGO

Sed kiel ŝi akceptis lian amon?

POLONIO

Kiele pensas vi pri mi?

REGO

Mi pensas,
Vi estas hom' fidela kaj honesta.

POLONIO

Mi tion pruvos. Kion do vi pensus,
Se mi, vidante, kiel tiu amo

Disvolvas sin (mi tion bone vidis
Ankoraŭ antaŭ ol filino mia
Al mi rakontis), — kion pensus vi,
Aŭ kion pensus ŝia reĝa moŝto,
Reĝino mia alte estimata,
Se mi en la afero ludus rolon
De leterujo aŭ de skribotablo,
Se mi silente, mute mian koron
Por tio fermus kaj sen ia faro
Rigardus tiun amon? Kion tiam
Vi povus pensi pri persono mia?
Ne, mi alpaŝis rekte al l' afero
Kaj tiel diris al filino mia :
« Reĝida moŝt' Hamleto estas princo,
Por vi tro alta; ne kuraĝu ludi! »
Kaj mi al ŝi ordonis, ke ŝi tenu
Sin malproksime de la princ' Hamleto,
Leterojn ne akceptu, nek donacojn.
Ordonon mian patran ŝi plenumis,
Kaj li, nun rifuzita (vi permesu
Ke mi raportu per mallongaj vortoj),
Fariĝis tre malĝoja kaj li perdis
La apetiton, poste eĉ la dormon,
Li baldaŭ perdis ankaŭ sian forton
Kaj poste perdis ankaŭ la konscion,
Kaj tiel ŝtup' post ŝtupo li enfalis
En la frenezon, kiu nun lin premas
Kaj ĉiujn nin sincere malĝojigas.

REGO (al la reĝino).

Vi pensas, ke ĝi povus esti ebla?

REGINO

Tre povas esti.

POLONIO (al la reĝo).

Ĉu eĉ unu fojon

Vi iam vidis, ke mi kun certeco

Raportis : « tiel estas », kaj en vero
Ne estis tiel?

REGO

Ne, mi ne memoras.

POLONIO (montrante sian kapon kaj ŝultrojn)
Deprenu al mi tion nun de tio,
Se ne senduban veron mi raportas.
Se postesigno gvidas min, mi trovos
La kernon de la vero, se ĝi sidus
Eĉ en la plej profunda kaŝiteco.

REGO

Sed kiel ni esplorus pli precize?

POLONIO

Vi scias, ke tre ofte tutajn horojn
Li promenadas en la galerio.

REGINO

Jes, efektive.

POLONIO

Nun filinon mian
Mi tien lasos; vi kun mi vin kaŝos
Ekzemple post tapiŝo, por observi.
Se li ne amas ŝin kaj ne per tio
Li freneziĝis, tiam mi ne estu
Pli via kortegano-konsilanto.
Mi tiam plugu kampon, paŝtu bruton.

REGO

Ni vidu. (Eniras Hamleto, legante.)

REGINO

Jen li venas, ion legas, —
Kun kia malgajeco en vizaĝo!

POLONIO

Mi petas vin, vi ambaŭ tuj foriru!
Mi tuj al li alpaŝos, vi permesu!

(La reĝo, regino kaj korteganoj foriras).

POLONIO (al Hamleto).

Kiele fartas mia bona princo?

HAMLETO

Dank' al ĉielo, bone?

POLONIO

Ĉu vi min konas, via princa moŝto?

HAMLETO

Tre bone. Vi ja estas fiŝisto?

POLONIO

Ne, mia princo.

HAMLETO

Tiam mi dezirus al vi, ke vi estu tia honesta homo.

POLONIO

Honestaj, mia princo?

HAMLETO

Jes, sinjoro, esti honesta en tiu ĉi mondo signifas esti elektita inter dek mil.

POLONIO

Tute vere, mia princo.

HAMLETO

Ĉar se la suno naskas vermojn en malviva hundo... diaĵo, kiu kisas mortintaĵon... Ĉu vi havas filinon?

POLONIO

Jes, mia princo.

HAMLETO

Ne permesu al ŝi iri en la suno. Fruktoportado estas beno : sed ĉar via filino povus porti fruktojn, — gardu vin amiko.

POLONIO

Kion vi komprenas sub tio ĉi? (Flanken) Ĉiam pri mia ĝlino. Kaj tamen li antaŭ momento ne konis min; li diris, ke mi estas fiŝisto. Li venis malproksimen, tre malproksimen! Estas vero, en mia juneco la amo ankaŭ kondukis min en tre danĝeran situacion preskaŭ tiel same dan-

ĝere kiel lin. Mi denove ekparolos al li. (Laŭte) Kion vi legas, mia princo?

HAMLETO

Vortojn, vortojn, vortojn.

POLONIO

Sed kia estas la enhavo?

HAMLETO

Vi volas ion havi?

POLONIO

Ne, mi demandas, pri kio estas parolate en tiu ĉi libro, mia princo.

HAMLETO

Kalumnioj, mia sinjoro! La malnobla satira verkisto de tiu ĉi libro diras, ke maljunaj homoj havas grizajn barbojn, ke iliaj vizaĝoj estas sulkitaj, ke iliaj okuloj estas malsanaj, ke ili havas superfluan mankon de sprito kaj ke al tio ĉi ili havas tre malfortajn femurojn. Kvankam pri ĉio tio ĉi mi estas sincere kaj forte konvinkita, mi tamen ne aprobas, ke li pri ĉio tio ĉi skribas; ĉar vi mem, sinjoro, fariĝus tiel maljuna kiel mi, se vi povus iri returnen kiel kankro.

POLONIO (flanken).

Kvankam tio ĉi estas frenezo, ĝi tamen havas en si metodon. (Laŭte) Ĉu vi ne volas iom ŝanĝi la lokon, princo?

HAMLETO

Iri en la tombon?

POLONIO

Nu, tio ĉi estus efektive radikala ŝanĝo de la loko! (Flanken) Kiel trafaj ofte estas liaj respondoj? Estas feliĉo, ke la frenezo ofte havas ion tian, kio al la saĝo kaj al la sana prudento ne bone prosperas. Mi forlasos lin kaj tuj penos aranĝi en ia maniero renkontiĝon inter li kaj mia filino. (Laŭte) Plej afabla reĝido, permesu al mi preni la kuraĝon diri al vi adiaŭ.

HAMLETO

El ĉio, kion vi povas preni de mi, mi nenion cedos al vi tiel volonte, kiel mian vivon, mian vivon.

POLONIO

Adiaŭ, princo!

HAMLETO

La enuigaj maljunaj malsaĝuloj!

(Venas Rosenkranz kaj Gŭldenstern.)

POLONIO (forirante).

Vi serĉas la princon Hamleton? Jen li estas.

ROSENKRANZ (al Polonio).

Ni dankas vin, sinjoro? (Polonio foriras.)

GŬLDENSTERN

Estimata princo...

ROSENKRANZ

Mia kara princo...

HAMLETO

Miaj karaj bonaj amikoj! Kiel vi fartas, Gŭldenstern? Ha, Rosenkranz! Bonaj kolegoj, kiel vi fartas?

ROSENKRANZ

Kiel mezaj filoj de tiu ĉi tero.

GŬLDENSTERN

Ni estas feliĉaj jam per tio, ke ni ne estas tro feliĉaj; sur la ĉapo de Fortuno ni ne estas la pinto.

HAMLETO

Ankaŭ ne la plandoj de ŝiaj ŝuoj?

ROSENKRANZ

Ankaŭ tio ne, kara princo.

HAMLETO

Vi vivas sekve en la regiono de ŝia zono aŭ en la centro de ŝia favoro?

GŬLDENSTERN

Jes, efektive, ni ne estas tute fremdaj al ŝi,

HAMLETO

Sub la koro de la feliĉo? Ho, tre vere, la feliĉo estas publika virino. Kio da nova?

ROSENKRANZ

Nenio, mia princo, nur ke la mondo fariĝis pli honesta.

HAMLETO

Ha, tiam kredeble baldaŭ estos la finiĝo de la mondo! Sed via novaĵo ne estas vera. Permesu al mi demandi: per kio vi, miaj bonaj amikoj, kolerigis la Fortunon, ke ŝi vin sendis tien ĉi en la malliberejon?

GÜLDENSTERN

En la malliberejon, mia princo?

HAMLETO

Danujo estas malliberejo.

ROSENKRANZ

Tiam ankaŭ la tuta mondo estas malliberejo.

HAMLETO

Jes, granda malliberejo, en kiu ekzistas multe da apartaĵoj, ĉeloj kaj kavoj. Danujo estas unu el la plej malbonaj.

ROSENKRANZ

Ni ne pensas tiel, mia princo.

HAMLETO

Nu, tiam ĝi estas por vi io alia, ĉar per si mem nenio estas bona nek malbona; nur la pensado donas al ĉio tian aŭ alian karakteron. Por mi ĝi estas malliberejo.

ROSENKRANZ

Sendube via gloramo faras por vi el Danujo malliberejon; ĝi estas tro malvasta por via spirito.

HAMLETO

Ho, mia Dio! oni povus enfermi min en ŝelon de nukso kaj mi rigardus min kiel reĝon de vastegaj spacoj, se nur miaj malbonaj sonĝoj min ne turmentus.

GÜLDENSTERN

Tiuj ĉi sonĝoj en efektivo estas gloramo; ĉar la efektiva esenco de la gloramo estas nur la ombro de sonĝo.

HAMLETO

Sonĝo per si mem estas ombro.

ROSENKRANZ

Certe, kaj ŝajnas al mi, ke la gloramo havas esencon tiel aeran kaj senfundamentan, ke ĝi estas nur ombro de ombro.

HAMLETO

Sekve niaj almozuloj estas korpoj kaj niaj monarĥoj kaj fieraj herooj estas la ombroj de la almozuloj. Ĉu ni ne iru al la reĝo? Ĉar pro honoro, mi ne scias argumentadi.

ROSENKRANZ kaj GÜLDENSTERN

Ni volonte servos al vi.

HAMLETO

Ne, tute ne, mi ne volas alkalkuli vin al miaj ceteraj servantoj; ĉar — por paroli kun vi kiel honesta homo — mia servantaro estas abomeninda. Tamen por resti sur la ebena vojo de la amikeco, kion vi faras en Elsinoro?

ROSENKRANZ

Ni volis vin viziti, nenio plu.

HAMLETO

Mi, almozulo, estas eĉ por danko tro malriĉa. Sed mi dankas vin, kaj certe, miaj amikoj, mia danko havas la indon almenaŭ de unu groŝo. Ĉu oni ne sendis voki vin? Ĉu tio ĉi estis via propra deziro? propravola vizito? Kuraĝe, kuraĝe, estu honestaj kun mi! Nu, diru do

GÜLDENSTERN

Kion ni devas diri, princo?

HAMLETO

Ĉion, kion vi volas, — nur ne la veron. Oni sendis vin inviti, kaj en viaj rigardoj kuŝas konfeso, por kies kaŝado

via modesteco ne estas sufiĉe ruza. Mi scias, la bonaj reĝo kaj reĝino sendis peti vin.

ROSENKRANZ

Por kia celo, mia princo?

HAMLETO

Tion ĉi mi devus sciigi de vi. Sed mi petegas vin per la rajtoj de nia amikeco de lernejo, per la kuneco de nia juneco, per nia ĉiama reciproka amo, per ĉio pli kara ankoraŭ, kion pli bona parolisto povus meti al via koro estu sinceraj kontraŭ mi, ĉu oni invitis vin aŭ ne?

ROSENKRANZ (al Gŭldenstern).

Kion vi diros?

HAMLETO (flanken).

Ha, nun mi jam finis kun vi! (Laŭte) Se vi min amas, ne mensogu.

GŬLDENSTERN

Kara princo, oni invitis nin.

HAMLETO

Kaj mi diros al vi, por kia celo; en tia maniero mia klarigo liberigos vin de perfido, kaj via tenado de sekreto rilate la reĝon kaj reĝinon ne suferos eĉ per unu haro. De mallonga tempo mi perdis — mi ne scias el kia kaŭzo — mian tutan gajecon, mi forĵetis ĉiujn miajn ordinarajn okupojn, kaj mia humoro estas efektive tiel nigra, ke la tero, tiu ĉi bonega konstruo, ŝajnas al mi nur nuda pinto; vidu, tiu ĉi belega baldakeno, la aero, tiu ĉi brava arkaĵo ĉiela, tiu ĉi majesta tegmento kun sia ora fajro: ŝajnas al mi kiel nenio alia, ol putra, pesta amaso da miasmoj. Kia majstra kreitaĵo estas la homo! kiel nobla per sia prudento! kiel senlima per siaj kapabloj! kiel granda kaj mirinda per sia formo kaj movoj! kiel simila al anĝelo per siaj agoj! kiel simila al Dio per sia komprenado! la ornamo de la mondo! la modelo por la vivantaj ekzistaĵoj! Kaj tamen kio estas por mi tiu ĉi kvintesenco

de la polvo? Mi ne amas la viron (Rosenkranz kaj Güldenstern ridetas), kaj la virinon ankaŭ ne, kvankam per via rideto vi tion ĉi videble dubas.

ROSENKRANZ

Mia princo, mi ne havis tian intencon.

HAMLETO

Kial do vi ridis, kiam mi diris, ke mi ne amas la homon?

ROSENKRANZ

Mi pensis : se tiel estas, kian do regalon ricevos de vi la aktoroj, kiujn ni renkontis en la vojo kaj alkondukis tien ĉi; ili venis, por proponi al vi siajn servojn.

HAMLETO

Tiu, kiu ludas la rolon de reĝoj, estos al mi boneveninta; lia reĝa moŝto akceptos de mi humilan saluton. La vaganta kavaliro povos uzi sian glavon kaj sian ŝildon; la amanto ne ĝemos sen rekompenco; la gajulo pace ludos sian rolon; la ridindulo elvokos ridon ĉe tiuj, kiuj havas tikleblan diafragmon; kaj la fraŭlino malkaŝe esprimos sian amon per lamaj versoj. Kia anaro tio ĉi estas?

ROSENKRANZ

Tiu sama, kiu ordinare tiel plaĉadis al vi : la aktoroj el la urbo.

HAMLETO

Kio do igis ilin vagadi? Restado en konstanta loko estas ja pli profita tiel por ilia gloro, kiel por ilia poŝo.

ROSENKRANZ

Mi pensas, ke tio ĉi estas antaŭ nelonge enkondukita novaĵo.

HAMLETO

Ĉu ili estas ankoraŭ tiel same amataj kiel tiam, kiam mi estis en la urbo? Ĉu oni ilin vizitas ankoraŭ tiel same?

ROSENKRANZ

Ne, multe pli malmulte.

HAMLETO

Kia estas la kaŭzo? ĉu ili fariĝis netaŭgaj?

ROSENKRANZ

Ne, iliaj penadoj estas tiaj samaj, kiel antaŭe; sed aperis generacio da infanoj, senplumaj birdetoj, kiuj ĉiam forte krias kaj por tio estas tondre aplaŭdataj. Tiuj ĉi nun estas en modo, kaj ili tiel krias kontraŭ la teatroj de la popolamaso — tiel ili nomas ĉiujn aliajn, — ke multaj el la glavoportantoj ektimis la anserajn plumojn kaj ne kuraĝas iri.

HAMLETO

Kiel? Infanoj? Kiu ilin subtenas? Kie ili prenas salajron? Ĉu ili forĵetos la arton, kiam ili ne povos pli kanti per soprano? Ĉu ili ne diros poste, kiam ili elkreskos ĝis la grado de ordinaraj aktoroj — kio estas tre atendebla, se ili ne trovos pli bonajn rimedojn por ekzistado, — ke iliaj verkistoj de dramoj alportis al ili malutilon, devigante ilin deklamadi kontraŭ ilia propra estonteco?

ROSENKRANZ

Estis granda batalado inter la ambaŭ flankoj, kaj la popolo mem sen ia riproĉo de konscienco instigas ilin reciproke... Longan tempon nenia dramo donis eĉ iajn enspezojn, se la aŭtoro kaj aktoroj ne atakadis en ĝi siajn kontraŭulojn.

HAMLETO

Ĉu povas esti?

GÜLDENSTERN

Ho, oni multe kaj kruele batalis.

HAMLETO

Kaj la infanoj venkis?

ROSENKRANZ

Jes, princo, Herkuleson kune kun lia portaĵo.

HAMLETO

Ne estas granda miro : ĉar mia onklo estas nun reĝo de Danujo, kaj tiuj, kiuj mokadis lin, dum mia patro

vivis, donas nun dudek, kvardek, kvindek, eĉ cent dukatojn por lia portreto en miniaturo. Certe, en tio ĉi kuŝas io supernatura, se nur la filozofio povus tion ĉi eltrovi.

(Trumpetado post la sceno.)

GÜLDENSTERN

Jen venas la aktoroj.

HAMLETO

Ha, karaj sinjoroj, estu bone venintaj en Elsinoro! Donu al mi viajn manojn! Tre bone! Manieroj kaj komplimentoj apartenas al la akcepta saluto. Permesu al mi saluti antaŭe vin en tia maniero, por ke mia sintenado kontraŭ la aktoroj (kiu devas esti la plej afabla) ne havu la vidon de pli bona akcepto ol la via. Mi vin salutas al via veno, sed mia onklo-patro kaj mia patrino-onklino eraras.

GÜLDENSTERN

En kio, mia kara princo?

HAMLETO

Mi estas freneza nur ĉe vento nord-okcidenta; sed kiam la vento estas suda, mi ne miksos preĝejan turon kun lanterna kolono. (Polonio venas.)

POLONIO

Mi deziras al vi sanon, sinjoroj!

HAMLETO

Aŭskultu, Gŭldenstern, kaj ankaŭ vi, Rosenkranz, — por ĉiu orelo unu aŭskultanto : tiu ĉi granda infano, kiun vi tie ĉi vidas, ne eliris ankoraŭ el la infanaj vandoj.

ROSENKRANZ

Eble li la duan fojon tien enrampis, ĉar oni diras, ke maljunaj homoj denove fariĝas infanoj.

HAMLETO

Mi divenas, ke li venas sciigi min pri la aktoroj. Atentu!.. Tre vere, tio ĉi estis en lundo matene...

POLONIO

Via princa moŝto, mi povas raporti al vi novaĵojn.

HAMLETO

Via kortegana moŝto, mi povas raporti al vi novaĵojn.
Kiam Roscio estis aktoro en Romo...

POLONIO

La aktoroj alveturis, via princa moŝto.

HAMLETO

He, he?

POLONIO

Per mia honoro...

HAMLETO

« Kaj sur azenetoj
Venis personetoj »...

POLONIO

La plej bonaj aktoroj en la mondo, por tragedioj, komedioj, historioj, pastoraloj, pastoralaj komedioj, historio-pastoraloj, tragedio-historioj, tragedio-komedio-historio-pastoraloj, por dramoj sendividaj kaj por poemoj senfinaj. Seneko ne estas por ili tro serioza kaj Plaŭto ne estas por ili tro gaja. Por ĉio verkita kaj por ĉio improvizita ili ne havas egalajn al si en la mondo.

HAMLETO

Ho Jefto, juĝisto Izraela, kian trezoron vi havis?

POLONIO

Kian trezoron li havis, princo?

HAMLETO

Jenan :

« Ĉe li estis sol-filino,
Kaj li amis ŝin sen fino. »

POLONIO (flanken).

Ĉiam pri mia filino.

HAMLETO

Ĉu mi ne estas prava, maljuna Jefto?

POLONIO

Se vi nomas min Jefto, via princa moŝto, mi efektive havas filinon, kiun mi forte amas.

HAMLETO

Ne, tio ĉi ne sekvas.

POLONIO

Kio do sekvas, estimegata sinjoro?

HAMLETO

Kio?

« Kontraŭ la sorto
Ne helpas forto »

Kaj poste, vi ja scias :

« Venis tre nebela fino
Kaj pereis la knabino »...

Cetere, vi povas mem legi la finon de la kanto; ĉar vidu, jen venas ĉesigantoj de mia parolo. (Kelke da aktoroj venas.)

Mi vin salutas, sinjoroj, estu ĉiuj bone venintaj! Mi ĝojas, ke mi revidas vin en sano. Tre agrable, miaj bonaj amikoj! Ha, malnova amiko, kiel via vizaĝo hariĝis del tempo, kiam mi vin vidis! Ĉu vi volas konkuri en Danujo per via barbo? Ha, mia bela juna fraŭlino! Per niaj virinoj kaj fraŭlinoj, vi per alteco de unu kalkanumo fariĝis pli proksima al la ĉielo de la tempo, kiam mi vin laste vidis. Dio donu, ke via voĉo ne estu perdinta sian helan sonoron, kiel eluzita ora monero. Mi vin salutas ĉiujn, miaj sinjoroj! Ni tuj prenos nin al la afero, ni pafos ĉion, kion ni trovos. Tuj prezentu ion! Montru al ni provon de via arto. Nu, ekzemple, ian patosan parolon!

UNUA AKTORO

Kian parolon, mia estimata princo?

HAMLETO

Mi aŭdis, kiel vi unu fojon deklamis parolon, — sed ĝi neniam estis donata sur la sceno, aŭ almenaŭ certe ne pli ol unu fojon; ĉar, kiom mi memoras, la peco ne plaĉis al la amaso, ĝi estis tro alta por la popolo. Sed laŭ mia opinio kaj laŭ la opinio de aliaj personoj, kies juĝo

en tiaj aferoj estas pli aŭtoritata ol mia, tio ĉi estis bonega peco : bone aranĝita laŭ la scenoj kaj verkita kun multe da prudento kaj modesteco. Mi memoras, ke iu diris, ke ĝi havas nenian salon nek pipron, por spici la en-
vahun, kaj nenian esprimon, kiu montrus ĉe la aŭtoro la intencon de arta ornamado; ĝi estis verkita en maniero simpla, sana kaj agrabla, multe pli bela, ol ornamita. Unu parolon en tiu ĉi peco mi precipe amis : tio ĉi estis la rakonto de Eneo al Didono; precipe tie, kie li parolas pri la mortigo de Priamo. (Al unu el la aktoroj) Se vi ĝin memoras, komencu per la jena verso... atendu, atendu...

« Kaj Pirro kun leona sovaĝeco »...

Ne, mi eraras; sed per Pirro ĝi komenciĝas...

« Kaj Pirro, kies nigra la armaĵo

Simile al intenco lia nigra

Egalkolora estis kun la nokto,

En kiu li en la ĉevalo sidis,

Nun ŝmiris sian korpon la teruran

En manier' kruela : tute ruĝa

Li estas de la kapo ĝis piedoj;

Kovrita de la sango elverŝita

De patroj kaj patrinoj kaj infanoj,

De filoj kaj filinoj mortigitaj;

La sango, sekigita de la suno

Al lia vest' kruelan brilon donas.

Varmega de kolero kaj de fajro,

Per la okuloj de sangama tigro

L'infera Pirro serĉas nun Priamon... »

Nun daŭrigu!

POLONIO

Per mia honoro, princo, tre bone deklamite : kun sento, kun estetika tono.

UNUA AKTORO

Kaj jen li trovas lin : tremanta mano

La glavon portas kontraŭ malamikoj;

Sed al maljuna mano ne obeas
La peza glavo kaj senbate falas.
Kaj furioze nun rapidas Pirro
Al la batalo malegaleforta.
La glavon levas li, kaj tuj senviva
Priam' kaduka falas sur la teron.
La urbo Iliono plu ne vivis,
Kaj tamen ŝajnis, ke ĝi tiun baton
Eksentis : ĝi ekkrakis en la flamoj,
Kaj sub l' impreso de la tondra krako
Subite Pirro haltis; lia glavo
Ekpendis en l' aero. Pirro staris
Senmove, kvazaŭ pentro terurega.
Sed kiel ofte antaŭ fulmotondro
Silento ekaperas en ĉielo,
La vent' mutiĝas, la nubegoj haltas
Kaj kvazaŭ mortas ĉio sur la tero, —
Kaj jen subite ekbruegas tondro :
Tiele ankaŭ post momenta halto
En Pirro pli kruele ekflamegis
Malamo kaj sovaĝa sangavido.
Neniam la marteloj de l' ciklopoj,
Por Marso elforgante la armaĵon,
Batadis pli kruele kaj sovaĝe,
Ol kiel nun la sanga glav' de Pirro
Hakadis la Priamon malfeliĉan...
Ho vi, Fortuno! Kial la diaro
De vi ne prenas for potencon vian,
Ne rompas en pecetojn la radiojn
De via rado kaj ĝin ne deĵetas
En plej profundan lokon de l' infero! »

POLONIO

Tio ĉi estas tro longa.

HAMLETO (al Polonio).

Ĝi povos iri al la barbiro kune kun via barbo. (Al la

aktoro) Mi petas vin, daŭrigu! Li plivolus ian arlekenaĵon, alie li baldaŭ ekdormos. Daŭrigu, venu al Hekubo!

UNUA AKTORO

« Sed kiu nun ekvidus la reĝinon
Kun haroj disligitaj en malordo »...

HAMLETO

Kun haroj disligitaj?

POLONIO

Bone! Reĝino kun haroj disligitaj, tre bone!

UNUA AKTORO

« Kurantan nudpiede, minacantan
Etingi la grandegan tutan brulon
Per la riveroj de la larmoj siaj;
Kaj kun ĉifono sur la kapo, kie
Antaŭ nelonge sidis diademo;
Anstataŭ vestoj kovras ŝian korpon
Elturmentitan kaj malgrasigitan
En rapidec' prenita litotuko :
Se iu tion vidus, li malbenus
Per plej teruraj vortoj la Fortunon.
Sed se la dioj mem ŝin tie vidus,
Starantan antaŭ la kruela Pirro,
Hakanta senkompate ŝian edzon :
Ho, tiam, se la dioj havas koron,
L' unua malespera ŝia krio
L' okulojn de la dioj fluidigus
Kaj ili ne silentus... »

POLONIO

Rigardu do, li paliĝis, la okuloj estas plenaj je larmoj!
Sufiĉe! Haltu!

HAMLETO

Bone, la reston vi poste al mi finos. (Al Polonio) Kara sinjoro, ĉu vi ne volos zorgi pri regalado de la aktoroj? Akceptu ilin bone, ĉar ili estas la spegulo kaj mallongigita kroniko de la tempo. Estus pli bone por vi havi post la

morto malbonan supertomban surskribon, ol ricevi malbonan nomon de ili, dum vi vivas.

POLONIO

Kara princo, mi regalos ilin laŭ iliaj meritoj.

HAMLETO

Ho ne, bela homo, multe, pli bone! Se ni ĉiun homon traktos laŭ lia merito, kiu tiam estas certa, ke li ne ricevos batojn? Regalu ilin laŭ mezuroj de via propra honoro kaj indo : ju malpli ili meritas, des pli da merito tiam havos via boneco. Iru kun ili!

POLONIO (al la aktoroj)

Venu, sinjoroj!

HAMLETO (al la aktoroj)

Iru kun li, miaj amikoj! morgaŭ vi donos prezenton. (Al la unua aktoro) Aŭskultu, mia malnova amiko, ĉu vi povas prezenti la mortigon de Gonzago?

UNUA AKTORO

Jes, princo.

HAMLETO

Morgaŭ vi tion ĉi prezentos. Ĉu vi povus en okazo de bezono lerni parkere parolon el dekdu ĝis dek ses versoj, kiun mi verkus kaj enmetus? Ne vere?

UNUA AKTORO

Jes, princo.

HAMLETO

Tre bone! (Al ĉiuj aktoroj). Iru kun tiu ĉi sinjoro, se¹ ne mokadu lin! (Polonio kaj la aktoroj foriras. — Al Rosenkranz kaj Gŭldenstern) Miaj amikoj, mi prenas de vi forpermeson ĝis la vespero! Estu bonaj gastoj en Elsinoro!

ROSENKRANZ

Ni estas pretaj al servoj, princo.

HAMLETO

Mi vin salutas! (Rosenkranz kaj Gŭldenstern foriras.)

Nun mi restis sola.

Ho mi, malnobla senhonora sklavo!

Aktoro en la versoj elpensitaj,

En sola imagado de suferoj,
Kun tia forto sin alkonformigis
Al la teruro de l' situacio,
Ke li paliĝis de la ekscitiĝo,
Sinceraj larmoj brilis en l' okuloj,
Sur la vizaĝo signoj de sufero,
La voĉo tremis, tuta la teniĝo
Konforma al la vortoj! Kaj pro kio?
Pro fablo, pro nenio, pro Hekubo!
Nu, kio do Hekubo al li estas
Kaj kio li al ŝi, ke pro Hekubo
Li tiel ploras? Se por suferado
Li havus kaŭzon tian, kiel mi,
La tutan scenon tiam li dronigus
Per siaj larmoj kaj orelojn ĉiujn
Distondrus li per ĝemoj plej pasiaj,
La kulpan li kondukus al frenezo,
Teruron li enportus en la korojn
Kaj rigidigus ĉiujn alestantojn!
Kaj mi?! Malnobla, senkuraĝa vermo,
Sensente kaj senfare mi nur vagas,
Nenion povas diri mi por reĝo,
Por mia patro, por la granda reĝo,
Al kiu oni rabis for per krimo
La havon kaj la vivon! Ĉu mi estas
Timulo? Kiu nomos min fripono?
Al mi la kapon rompos? Mian barbon
Elŝiros kaj sur la vizaĝon ĵetos,
Min pinĉos en la nazo, min kulpigos,
Ke mi nenian veran vorton diras?
Kuraĝus iu tion fari? Ha!
Cetere, mi akceptus. — Tiel estas!
Mi havas la animon de kolombo,
La galo al mi mankas, ĉar alie
Jam longe per la korpo de l' krimulo

Mi nutrus la vulturojn de la lando.
Ho, senkonscia kaj malĉasta bubo!
Abomenul' sen sentoj, sen honoro!
Ha, kia besto estas mi! Tre brave,
Ke mi, la filo de plej bona patro,
Vidante, ke krimulo lin mortigis,
Mi, kiun la infero kaj ĉielo
Instigas al la venĝo, — mi nun devas
La koron nur per vortoj faciligi,
Simile al virino aĉetebla,
Mi povas nur murmuri kaj malbeni
Simile al kaduka servantino!
Ho, fi! Al la afero, mia kapo!..
Mi aŭdis, ke krimuloj iafoje,
Vidante sian krimon spegulitan
En arta prezentado en teatro,
Sub la influo de tuŝanta ludo
Eksentas tiel forte sian krimon,
Ke ili sian kulpon elkonfesas :
Ĉar krimo eĉ sen vortoj ĉion diras...
Jes, la aktoroj ludu al ni ion
Similan al la mort' de mia patro;
La onklo ankaŭ estos; mi observos
Atente ĉiun lian rigardeton :
Se konfuziĝos li, mi tiam scios
Programon mian veran. La spirito
Ja estis eble nur diablo, kiu,
Malice akceptinte logan veston,
Konante mian impreseblan koron,
Min volas trompi kaj la manon mian
Direkti peke al terura krimo?
Mi volas esti certa. Ni rigardos!
La ludo de l' aktoroj estu reto,
Por kapti konsciencan de la reĝo! (Foriras.)

AKTO III

SCENO I

Ĉambro en la palaco. La reĝo, la reĝino, Polonio, Ofelio, Rosenkranz kaj Gŭldenstern.

REĜO

Kaj per nenia lerta ekparolo
Vi povis veni al la vera kaŭzo
De lia freneziĝo, kiu ŝanĝis
Terure nun la tutan lian vivon?

ROSENKRANZ

Ne neas li, ke estas li freneza,
La kaŭzon tamen li obstine kaŝas.

GŬLDENSTERN

Ne lasis li esplori sin, sed lerte
Li kun freneza ruzo deturnadis
Tuj la parolon, kiam ni intencis
De li elkapti ion pri la kaŭzo.

REĜINO

Kaj kiel li akceptis vin?

ROSENKRANZ

Ĝentile.

GÜLDENSTERN

Kaj tamen ne sen kelka suspektemo.

ROSENKRANZ

Demandojn li avaris, sed volonte
Demandojn niajn lerte respondadis.

REGINO

Vi al amuzo ia lin invitis?

ROSENKRANZ

Okaze ni renkontis en la vojo
Aktorojn; ni sciigis lin pri tio,
Kaj ŝajnas, ke ĝi faris al li ĝojon.
En la palaco ili estas; ŝajnas,
Ke ili jam ricevis la ordonon
Hodiaŭ en vespero ion ludi.

POLONIO

Jes, kaj al mi la princo komisiis,
Ke mi invitu viajn reĝajn moŝtojn
Alesti ankaŭ al la prezentado.

REGO

Ho, tre volonte, kaj mi forte ĝojas,
Ke tio lin amuzas. Vi, sinjoroj,
Ankoraŭ pli lin tiru al amuzoj!

ROSENKRANZ

Ni ĝin plenumos, via reĝa moŝto.

(Rosenkranz kaj Guldenstern foriras).

REGO

Kaj nun forlasu nin, Gertrudo kara.
Hamleto baldaŭ venos; ni aranĝis,
Ke tie ĉi li kvazaŭ per okazo
Renkontos Ofelion. Ŝia patro
Kaj mi — ambaŭ staros nun tiele,
Ke, ne vidataj mem, ni ĉion vidu
Kaj povu bone juĝi, ĉu en vero
La amo estas kaŭzo de la stato,
En kiu li troviĝas.

REGINO

Mi obeas.

Ho, mia Ofelio, mi dezirus,
Ke efektive la beleco via
Sin montru kiel sola vera kaŭzo
De la frenezo de Hamleto : tiam
Esperi povas mi, ke viaj virtoj
Denove realportos al li sanon
Al la feliĉo de vi ambaŭ.

OFELIO

Ĉion

Mi faros. (La reĝino foriras.)

POLONIO

Promenadu, Ofelio!..

(Al la reĝo) Se vi permesas, via reĝa moŝto,
Ni kaŝu nin! (Al Ofelio) Vi legu en la libro,
Ke li ne miru la solecon vian.
Ĝi eble ne konvenas, sed en vero
Ni ofte per edifo en vizaĝo
Kaj per mieno pie religia
Eĉ la diablon mem facile trompas.

REĜO (flanken).

Ho, vere, vere! Kiel forte batas
Parolo lia mian konsciencon!
Kolora vango de malĉastulino
La veron kovras, sed pli forte kaŝas
Teruran faron miaj artaj vortoj.
Ho, peza ŝarĝo!

POLONIO

Via reĝa moŝto,

Mi aŭdas liajn paŝojn! Ni nin kaŝu!

(La reĝo kaj Polonio sin kaŝas post tapeto. Hamleto venas.)

HAMLETO

Ĉu esti aŭ ne esti, — tiel staras
Nun la demando : ĉu pli noble estas

Elporti ĉiujn batojn, ĉiujn sagojn
De la kolera sorto, aŭ sin armi
Kontraŭ la tuta maro da mizeroj
Kaj per la kontraŭstaro ilin fini?
Formorti — dormi, kaj nenio plu!
Kaj scii, ke la dormo tute finis
Doloron de la koro, la mil batojn,
Herediton de la korpo, — tio estas
Tre dezirinda celo. Morti — dormi —
Trankvile dormi! Jes sed ankaŭ sonĝi!
Jen estas la barilo! Kiaj sonĝoj
Viziti povas nian mortan dormon
Post la forĵeto de la teraj zorgoj, —
Jen tio nin haltigas; tio faras,
Ke la mizeroj teraj longe daŭras:
Alie kiu volus elportadi
La mokon kaj la batojn de la tempo,
La premon de l' potencaj, la ofendojn
De la fieraj, falson de la juĝoj,
Turmentojn de la amo rifuzita,
La malestimon, kiun seninduloj
Regalas al merito efektiva, —
Jes, kiu volus tion ĉi elporti,
Se mem, per unu puŝo de ponardo,
Li povus sin de ĉio liberigi?
Kaj kiu do en ŝvito kaj en ĝemoj
La ŝarĝon de la vivo volus porti,
Se ne la tim' de io post la morto,
De tiu nekonata land', el kiu
Neniu plu revenas. Kaj pro tio
Plivolas ni elporti ĉion teran,
Ol flugi al mizeroj nekonataj.
La konscienco faras nin timuloj;
Al la koloro hela de decido
Aliĝas la paleco de l' pensado;

Kaj plej kuraĝa, forta entrepreno
Per tiu kaŭzo haltas sendecide,
Kaj ĉio restas penso, sed ne faro...
Sed haltu! Ha, la ĉarma Ofelio...
(Al Ofelio) Ho, nimfo, prenu ĉiujn miajn pekojn
En vian puran preĝon!

OFELIO

Mia princo,
Kiel vi fartas en la lasta tempo?

HAMLETO

Mi dankas vin humile, — bone.

OFELIO

Princo,
Mi havas kelkajn signojn de memoro
Ankoraŭ, kiujn longe jam mi volis
Al vi redoni; mi vin petas, princo,
Akceptu ilin nun!

HAMLETO

Ne, ne! Neniam
Mi ion al vi donis.

OFELIO

Kara princo,
Vi scias ja, vi ilin al mi donis,
Kaj la donacojn vi akompanadis
Per tiaj dolĉaj vortoj, ke la indo
De la donacoj multe pliiĝadis.
Nun vi ŝanĝiĝis, — prenu do la donojn :
Doloraj estas donoj al la koro,
Se ili plu ne venas de la koro.
Jen ili estas, princo, mi vin petas!

HAMLETO

Ha, ha, ha! Ĉu vi estas virta?

OFELIO

Princo!?

HAMLETO

Ĉu vi estas bela?

OFELIO

Kion vi per tio ĉi volas diri, via princa moŝto?

HAMLETO

Ke, se vi estas virta kaj bela, via virto ne devas komuniĝi kun via beleco.

OFELIO

Ĉu beleco povus havi pli bonan kolegon, ol la virto, princo?

HAMLETO

Estas vero : sed la forto de la beleco pli facile faros el la virto malĉaston, ol la forto de la virto egaligos al si la belecon. Tio ĉi antaŭe estis paradokso, sed nun la tempo montras, ke tio ĉi estas vero. Mi iam vin amis.

OFELIO

Efektive, princo, vi kredigis min pri tio.

HAMLETO

Vi ne devis al mi kredi : ĉar virto ne povas tiel inokuliĝi al nia maljuna arbo, ke la antaŭa ne restu. Mi vin ne amis.

OFELIO

Mi vidas, ke mi eraris.

HAMLETO

Iru en monaĥejon! Kial vi volis naski pekulojn? Mi mem estas iom virta, kaj tamen mi povus elmontri en mi tiajn aferojn, ke estus pli bone, se mia patrino min ne naskus. Mi estas tre fiera, venĝema, glorama; mi estas preta fari pli da malbono, ol kiom mia kapo povas elpensi aŭ kiom mia imago povas prezenti al si, aŭ kiom mi havas tempon, por ilin plenumi. Por kio tiaj homoj, kiel mi, devas rampi inter la ĉielo kaj la tero? Ni estas friponoj kaj malnobluloj, ĉiuj, — kredu al neniu el ni! Iru for en monaĥejon! Kie estas via patro?

OFELIO

En la domo, princo.

HAMLETO

Fermu post li la pordon, por ke li faru malsaĝaĵojn nur en sia propra domo. Adiaŭ!

OFELIO

Ho, helpu al li, bona Dio!

HAMLETO

Se vi edziniĝos, mi donos al vi dote la sekvantan malbenon : estu ĉasta, kiel glacio, estu pura, kiel neĝo, — vi ne evitos la homan kalumnion. Iru en monaĥejon! Adiaŭ! Aŭ, se nepre volas edziniĝi, prenu malsaĝulon; ĉar saĝaj homoj scias tre bone, kiajn monstrojn vi faras el ili. En monaĥejon iru! ne prokrastu! Adiaŭ!

OFELIO

Ĉielaj fortoj, resanigu lin!

HAMLETO

Mi scias, kiel bone vi vin pentras. Dio donis al vi vizaĝon, kaj vi faras al vi alian; vi dancas, vi saltas, vi pepas, vi donas al la kreitaĵoj de Dio ŝanĝitajn nomojn kaj vi ŝajnigas vin kokete naivaj. Iru! Nenion pli pri tio ĉi! ĝi faris min freneza! Neniu pli edziĝu! Kiu jam edziĝis, restu viva, ĉiuj, krom unu; la ceteraj restu, kiel ili estas. En monaĥejon iru! (Foriras.)

OFELIO

Ho, kia granda homo detruigis!
Okulo de plej alta kortegano,
Lang' de saĝulo, man' de militisto,
La floro kaj espero de la regno,
Modelo de la moroj kaj klereco, —
Pereis, ha, pereis senespere!
Kaj mi, plej malfeliĉa el virinoj,
Mi, kiu suĉis dolĉan la mielon
De liaj ĵuroj, mi nun devas vidi
La noblan saĝon tute konfuzitan,
Rompitan, kiel kordo diskrevinta.

La altan formon, la junecon floran
Detruis la frenezo! Ve! ho ve!
Al mi, mi, kiu vidis lin antaŭe
Kaj vidas lin en lia nuna stato!

(La reĝo kaj Polonio eliras.)

REĜO

El amo? Ne, ne amo ĉion faris;
Kaj liaj vortoj, kvankam konfuzitaj,
En vero tamen ne frenezon montras,
Li kaŝas ion en la kor'; mi timas,
Ke la sekreto de spirito lia
Danĝeron en si portas por ni ĉiuj.
Por ĝin averti, mi en rapideco
Decidis: li veturu tuj Anglujon,
Postuli la tributon prokrastitan.
La maro kaj la novaj landoj eble
El lia kor' elpelos tiun ion,
Pri kiu lia kapo ĉiam pensas.
Ĉu vi ne ankaŭ tiel opinias?

POLONIO

Tre saĝe vi decidis, mia reĝo.
Kaj tamen mi ankoraŭ ĉiam pensas,
Ke ĉion faris rifuzita amo.
Nu, Ofelio? Nun vi ne bezonas
Raporti la parolon de la princo:
Ni ĉion aŭdis. Via reĝa moŝto,
Vi agu tiel, kiel vi decidis;
Sed mi konsilus, se vi ĝin aprobas,
Ke ŝia reĝa moŝto la reĝino
Al si alvoku post la komedio
La princon kaj ŝi petu lin patrine,
Ke li al ŝi malkovru sian koron.
Ŝi iru kun li rekte al l' afero;
Se vi permesos, la interparolon

Mi subaŭskultos; kaj se al la vero
En tia maniero ni ne venos,
Vi tiam volu sendi lin Anglujon
Aŭ lin enŝlosu ie laŭ bontrovo
De via alta saĝo.

REGO

Tiel estu!

Frenezo ĉe la grandaj kaj potencaj
Ne povas resti sen severa gardo. (Ĉiuj foriras.)

SCENO II

Salono en la palaco. Hamleto kaj kelke da aktoroj eniras.

HAMLETO

Estu tiel bona, elparolu la monologon tiel, kiel mi montris al vi, tute libere kaj senarte; sed se vi ĝin krios patose kiel multaj el niaj aktoroj, tiam ĝi plaĉos al mi tiom same, kiel se miaj versoj estus elkriataj de publika anoncisto. Ne balancu tro multe la manojn tra la aero en tia maniero, sed tenu vin noble kaj trankvile. Ĉar en la mezo de la riverego, ventego aŭ, tiel diri, uragano de via pasio vi devas observi certan moderecon, kiu donas al ĉio harmonion. Mi fariĝas furioza en la animo, kiam ia sanega denshara bubo disŝiras la pasion en pecojn, en verajn ĉifonojn, kaj tondras en la orelojn de la popolamasa publiko, kiu ordinare komprenas taksu nur sensencajn pantomimojn kaj bruon. Mi sentas tiam fortan deziron bone trabastoni tian bubon pro lia bruado: li volas nepre esti pli tirano ol la tirano mem. Mi petas vin, evitu tion ĉi!

UNUA AKTORO

Via princa moŝto povas esti trankvila en tiu ĉi rilato.

HAMLETO

Tamen ne estu ankaŭ tro flegma, sed lasu vian propran senton esti via gvidanto : konformigu la gestojn al la vortoj kaj la vortojn al la gestoj; kaj precipe rigardu, ke vi en nenio superpaŝu la moderecon de la naturo. Ĉar ĉio, kio en tia maniero estas trograndigata, estas kontraŭa al la intencoj de dramo, kies celo ĉiam estis, estas kaj estos : prezenti kvazaŭ spegulon de la naturo, montri al la virto ĝian propran eston, al la malhonoro ĝian propran vizaĝon, al la responda tempo la represon de ĝia formo. Se tio ĉi estas trograndigata aŭ prezentata tro malforte, tio povas kvankam elvoki ridon ĉe la malkleruloj, sed la kompetentan homon ĝi forte ĉagrenos; kaj la mallaŭdo de tia persono devas esti por vi pli grava, ol la aplaŭdado de tuta teatro da aliaj personoj. Ekzistas aktoroj, kies ludadon mi vidis kaj kiujn aliaj laŭdis eĉ tre forte, — mi tamen trovis, ke ili tute ne havis la tonon nek la teniĝon de kristanoj, idolistoj aŭ eĉ simple de homoj. Ili afektadis kaj kriadis tiel, ke mi pensis, ke ia fuŝisto volis krei homojn kaj faris iajn plej malbonajn pupojn, — tiel abomeninde ili imitadis la homojn.

UNUA AKTORO

Mi esperas, princo, ke nia trupo estas sufiĉe libera de tiaj mankoj.

HAMLETO

Liberigu vin de ili tute! Kaj al tiuj, kiuj ludas ĉe vi rolojn ridindajn, ne permesu paroli pli, ol troviĝas sin en ilia rolo; ĉar ekzistas inter ili tiaj, kiaj ridas tro multe, por elvoki ridon ĉe la amaso da malsaĝaj rigardantoj tiam, kiam oni ofte devas lasi al la publiko bone konsideri ian gravan punkton de la dramo. Tio ĉi estas abomeninda kaj montras mizeran gloramon de la aktoro, kiu tion ĉi faras. Iru, pretigu vin!

(La aktoroj foriras. Venas Polonio, Rosenkranz kaj
Güldenstern.)

HAMLETO (al Polonio).

Nu, sinjoro, ĉu la reĝo deziras aŭskulti la komedion

POLONIO

Jes, kaj la reĝino ankaŭ, ili baldaŭ venos.

HAMLETO

Rapidigu do la aktorojn! (Polonio foriras.) Ĉu vi ambaŭ ne volos ankaŭ helpi rapidigi ilin?

ROSENKRANZ kaj GÜLDENSTERN

Jes, princo. (Ambaŭ foriras.)

HAMLETO

He! Horacio! (Horacio eniras.)

HORACIO

Al viaj servoj, kara princo!

HAMLETO

El ĉiuj, kiuj iam min ĉirkaŭis,
Vi estas la plej brava, Horacio.

HORACIO

Ho, kara princ'...

HAMLETO

Ne pensu, ke mi flatas.

Ĉar kion povus mi de vi esperi?
Vi havas ja nenion, krom spirito,
Vi havas ja nenion, por donaci,—
Por kio do mi flatus al malriĉaj?
Ne, ne! Miela lango leku brilon,
Genuojn homoj fleksas ja nur tiam,
Se la rampad' profiton donas. Aŭdu!
De l' tempo, kiam la animo mia
Komencis elektadi inter homoj,
Ĝi vin elektis; ĉar kun vira indo
Vi ĉiam ĉiajn specojn de suferoj
Sen plendo elportadis; de la sorto
Prenadis vi la batojn kaj donacojn
Kun dank' egala. Mi admiras tiun,

En kiu la prudento kun la sango
En tia bona harmonio vivas,
Ke li al la Fortuno ne permesas
Sur li ludadi, kiel sur fajfilo.
Ho, donu vi al mi la viron, kiun
Pasio lia ne sklavigis, — mi
Lin fermos en la plej profundan lokon
De mia koro, kiel vin mi fermis. —
Sed jam sufiĉe. Oni baldaŭ donos
Por ni kaj por la reĝo unu dramon;
En ĝi troviĝos sceno tre simila
Al la mortigo de la patro mia.
Mi petas vin, en la responda tempo
Per ĉiuj fortoj de l' animo via
Observu mian onklon; ĉar se tiam
Sin la kaŝita kulpo ne elmontros,
Mi devos diri, ke ni ambaŭ vidis
En tiu nokt' spiriton de infero
Kaj ke l' imago mia estas nigra
Simile al la forno de Vulkano.
Observu lin atente; ankaŭ mi
Lin penetrados per okuloj miaj,
Kaj poste ni kunigos nian juĝon
Pri l' ekzameno de l' vizaĝo lia.

HORACIO

Tre bone, mia princo; se li ion
Forŝtelos en la daŭro de la dramo,
Mi pagos por la ŝtelo.

HAMLETO

Oni venas.

Mi devas ŝajni tute senintenca.
Elektu bonan lokon!

(Dana marŝo. Trumpetado. La reĝo, la reĝino, Polonio, Ofelio,
Rosenkranz, Gŭldenstern kaj aliaj personoj venas kaj okupas
lokojn.)

REĜO

Kiel fartas nia kara nevo Hamleto?

HAMLETO

Bonege! kaj ĉio de la ĥameleonaj manĝoj. Mi manĝas aeron, oni min grasigas per promesoj; eĉ kaponojn oni tiel bone ne nutras.

REĜO

Mi tute ne komprenas tiun ĉi respondon, Hamleto; tio ĉi ne estas mia lingvo.

HAMLETO

Ankaŭ ne mia. (Al Polonio) Vi ludadis iam dramojn en la universitato, sinjoro, ĉu ne vere?

POLONIO

Efektive, princo, kaj oni eĉ rigardadis min kiel bonan aktoron.

HAMLETO

Kaj kion vi prezentadis?

POLONIO

Mi prezentis Julion Cezaron; min mortigis Bruto en la Kapitolio.

HAMLETO

Li estis efektiva bruto, se li mortigis tian kapitalan bovidon. (Al Rosenkranz) Ĉu la aktoroj estas pretaj?

ROSENKRANZ

Jes, princo, ili atendas vian ordonon.

REĜINO

Venu tien ĉi, kara Hamleto, sidiĝu apud mi!

HAMLETO

Ne, bona patrino, jen estas pli forta magneto.

POLONIO (al la reĝo).

Vi aŭdas?

HAMLETO

Fraŭlino, ĉu vi permesos al mi meti min sur viajn piedojn? (Sidiĝas antaŭ la piedoj de Ofelio.)

OFELIO

Ne, mia princo.

HAMLETO

Tio estas nur per la kapo.

OFELIO

Jes, mia princo.

HAMLETO

Vi pensas, ke mi intencis ion pli interesan?

OFELIO

Mi nenion pensas.

HAMLETO

Bela ideo kuŝi sur la piedoj de knabino.

OFELIO

Kion vi volas diri, princo?

HAMLETO

Nenion.

OFELIO

Vi estas en gaja humoro.

HAMLETO

Kiu? Mi?

OFELIO

Jes, mia princo.

HAMLETO

Ho, mi amas petoli pli, ol iu alia. Kion homo povas fari pli bonan, ol esti gaja? Ĉar vidu ja, kiel gaja estas mia patrino, kaj tamen mia patro mortis antaŭ du horoj.

OFELIO

Ne, antaŭ du monatoj, mia princo.

HAMLETO

Jam tiel longe? Ha, en tia okazo mi forĵetos al la diablo la funebran veston ; mi metos sur min zibelan pelton. Ho, ĉielo! mortis antaŭ du monatoj kaj ankoraŭ ne forgesita! En tia okazo oni povas esperi, ke la memoro de granda homo per duonjaro supervivos lian morton. Sed li devas fondi preĝejojn, ĉar alie oni ne memoros lin, lia sorto estos kiel la sorto de amata ĉevaleto :

« Enterigita

« Kaj tuj forgesita ».

(Trumpetado. Sur la sceno leviĝas kurteno kaj oni vidas pantomimon : reĝo kaj reĝino eniras; la reĝino karese ĉirkaŭprenas la reĝon. Ŝi

genuiĝas kaj faras gestojn de ĵurado. Li levas ŝin kaj apogas sian kapon sur ŝian bruston. Li kuŝigas sin sur la herbon, ŝi forlasas lin, kiam li endormiĝis. Venas unu homo, deprenas de la reĝo la kronon, kisas ĝin, enverŝas venenon en la orelon de la reĝo kaj foriras. La reĝino revenas, vidas, ke la reĝo mortis kaj pasie ploras. La veneninto revenas kun kelke da mutaj personoj kaj konsolas la reĝinon. La mortinton oni forportas. La veneninto petas la amon kaj la manon de la reĝino; ŝi komence kvazaŭ rifuzas, sed fine akceptas lian amon. Ili foriras.)

OFELIO

Kion tio ĉi signifas, princo?

HAMLETO

La fripona abomenaĵo; ĝi antaŭdiras ion nebonan.

OFELIO

Kredeble tiu ĉi pantomino montras la enhavon de la dramo? (Eniras la Prologo.)

HAMLETO

Jen tiu ĉi bravulo al ni kredible rakontos: la aktoroj nenion povas teni en sekreto, ili ĉion elbabilos.

OFELIO

Ĉu li diros al ni, kion signifas tiu ĉi prezentado?

HAMLETO

Jes, kaj ankaŭ ĉia alia prezentado. Ne hontu nur prezenti al li, kaj li ne hontos diri al vi, kion tio ĉi signifas.

OFELIO

Vi pikas, vi pikas, princo; mi aŭskultos la dramon.

PROLOGO

De nia dramo estos nun komenco.

Ni petas kun profunda riverenco

Pri via bona vol' kaj pacienco.

HAMLETO

Ĉu tio ĉi estas prologo aŭ ia aforismo?

OFELIO

Ĝi estas tro mallonga, princo.

HAMLETO

Kiel la amo de virinoj. (Eniras unu reĝo kaj unu reĝino.)

REGO (aktoro).

Jam tridek fojojn finis Febo hela
La jaran kuron tra la voj' ĉiela
Kaj dekdu tridek fojojn jam la luno
Aperis plena, kvazaŭ nokta suno,
De l'tempo, kiam amo kaj Himeno
Nin ambaŭ ligis per la pastra beno.

REGINO (aktorino).

Ankoraŭ multaj jaroj renoviĝos,
Kaj tamen nia am' ne malfortiĝos.
Sed ve! mi en la lasta tempo sentas,
Ke io nun sekrete vin turmentas;
Pro via san' mi tremas en la koro,
Ho, mia kara edzo kaj sinjoro.
Sed se mi tremas — restu vi sen timo :
Vi scias — en virina la animo
Tielajn zorgojn vekas granda amo;
Kaj ju pli forte brulas ama flamo,
Des pli turmentas nin la fantazio,
Kaj miajn zorgojn kreis nur pasio.

REGO (aktoro).

Ho, mia kara, baldaŭ jam la sorto
Disigos nin! Mi sentas, ke la morto
Min baldaŭ vokos al la lasta vojo.
Transvivu min! Feliĉa kaj en ĝojo
La vivon ĝuu, kaj la koro via
Denove amu...

REGINO (aktorino).

Haltu, kara mia!
Mi tremas de terura via vorto!
Atingu min malbeno, honto, morto,
Se iam eĉ la ombro de sopiro
Min povos tiri al alia viro!
Nur kiu mem mortigis la unuan,
Ekami poste povas edzon duan!